

تعریف بودجه

مهم ترین تعریف بودجه که در قانون محاسبات عمومی کشور به آن اشاره شده است، بودجه را برنامه مالی دولت دانسته که برای یک سال مالی تهیه و حاوی پیش بینی درآمدها و سایر منابع تأمین اعتبار و نیز برآورد هزینه ها برای انجام عملیاتی است که منجر به میل به سیاست ها و اهداف قانونی می گردد .

کلیه حقوق این اثر متعلق به موسسه آموزش عالی غیر انتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

سه قسمت اصلی بودجه

- ۱- بودجه عمومی دولت .
 - ۲- بودجه شرکت های دولتی و بانک های دولتی .
 - ۳- بودجه سایر موسساتی که جزء شرکت های دولتی و یدنه اصلی دولت محسوب نمی شوند.
- بودجه عمومی دولت به ۲ جزء تقسیم می گردد :
- ۱- پیش بینی دریافت ها و منابع تأمین اعتبار .
 - ۲- پیش بینی پرداخت ها از محل درآمد عمومی (اختصاصی) برای اعتبارات جاری و عمرانی .

کلیه حقوق این اثر متعلق به موسسه آموزش عالی غیر انتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

نقش بودجه در تعادل اقتصادی

در شرایط فعلی که دولت ها توسعه یافته تر هستند، کسری بودجه می تواند برای توسعه اقتصادی دارای اهمیت باشد .
کسری بودجه در برخی از موارد می تواند تعادل اقتصادی جامعه را تضمین کند. این شرایط به خصوص در دوران رکود بسیار اتفاق می افتد .
فیش و دوان بوش معتقدند بودجه ای که همواره در تعادل باشد نمی تواند به رشد تولید کالاها و خدمات کمک نماید .
استندی فیش از تورم به عنوان اساسی ترین شاخص عدم کارایی سیاست های اقتصاد کلان نام می برد و کسری بودجه را شاخص دوم تلقی می کند .
کسری بودجه برای مدت زمان طولانی منجر به تورم های بسیار شدید می گردد .

کلیه حقوق این اثر متعلق به موسسه آموزش عالی غیر انتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

بررسی اثر بودجه و تعادل پولی

برای هر اقتصادی، یک میزان خاص از حجم پول و اعتبار نیاز است .
مهم ترین نظریه ای که این رابطه را توضیح می دهد، نظریه مقداری پول است .
این نظریه، ارتباط بین حجم پول و اعتبارات و تولید در اقتصاد را نشان می دهد .

$$MV=Pt$$

M : حجم پول

V : سرعت گردش پول

P : سطح عمومی قیمت ها

t : میزان مبادلات

بین M و P ارتباط مستقیمی وجود دارد .

کلیه حقوق این اثر متعلق به موسسه آموزش عالی غیر انتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

بررسی اثر بودجه و تعادل پولی

فیشر با در نظر گرفتن حجم پول اعتباری (m') و سرعت گردش پول اعتباری (V') نظریه اعتباری پول را گسترش داد .
طبق نظریه فیشر :

$$mv + m'v' = pt$$

در صورت وقوع کسری بودجه، دولت ها می توانند مالیات ها را افزایش دهند که منجر به کاهش کارایی می گردد. از طرفی انجام این کار دشوار است .
راه حل دوم به منظور رفع کسری بودجه، چاپ پول است .
تورم ناشی از چاپ پول (مالیات تورمی) باعث افزایش تورم می شود .

کلیه حقوق این اثر متعلق به موسسه آموزش عالی غیر انتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

بودجه و تعادل موازنه پرداخت ها

تعادل بودجه : دریافت ها و پرداخت های داخلی از طریق درآمدها و هزینه های عمومی دولت، در قالب پول ملی یکسان باشد .
تراز پرداخت ها نشان دهنده میادلات اقتصاد با سایر اقتصادها است.
صادرات و واردات و پرداخت های سرمایه بین کشورهای مختلف در حساب تراز پرداخت ها منعکس می شود .
در صورتی که دریافتی کشور از خارج بیشتر از پرداختی به خارج باشد با "مازاد تراز پرداخت" .
و در حالتی که پرداختی کشور به خارج بیشتر از دریافتی از خارج باشد با "کسری تراز پرداخت" مواجه هستیم .

کلیه حقوق این اثر متعلق به موسسه آموزش عالی غیر انتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

بودجه و تعادل موازنه پرداخت ها

بین کسری تراز پرداخت ها و کسری بودجه ارتباط مستقیمی وجود دارد .
اگر کسری بودجه از طریق افزایش مالیات ها جبران شود، قیمت ها افزایش یافته و افزایش قیمت کالای داخلی منجر به کاهش صادرات کالا شده و این به معنای افزایش کسری تراز پرداخت ها است .
چنانچه کسری بودجه از طریق پول مرفوع گردد، چاپ پول منجر به تورم و افزایش قیمت های داخلی می گردد و قدرت صادرات را کاهش می دهد و کسری تراز پرداخت ها افزایش می یابد .

کلیه حقوق این اثر متعلق به موسسه آموزش عالی غیر انتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

ارتباط بین بودجه و اشتغال

بی کاری به معنای اتلاف سرمایه های انسانی یک کشور است .
بی کاری علت و معلول رکود است .
برای مبارزه با رکود و بی کاری در یک کشور، دولت می تواند از طریق پس انداز، سرمایه گذاری، تولید و عرضه کالاهای عمومی، رشد اقتصادی را تحت تأثیر قرار دهد .

کلیه حقوق این اثر متعلق به موسسه آموزش عالی غیر انتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

ارتباط بین بودجه و اشتغال

یکی از مهم ترین نظریه های مرتبط با بی کاری و ارتباط آن با رشد اقتصادی، نظریه "آکان" است .
" آکان " معتقد است که بین تولید واقعی و اشتغال مورد نیاز برای رسیدن به یک سطح از تولید، ارتباط مستقیمی برقرار است .
طبق این رابطه ۱٪ کاهش در میزان بی کاری منجر به ۳٪ افزایش تولید می شود که برای اقتصاد آمریکا تعریف شد .
نتایج آماری در سال ۸۴ برای اقتصاد ایران، نشان دهنده این است که ۱٪ کاهش در میزان بی کاری، حدود ۰.۸٪ رشد اقتصادی را افزایش می دهد که بیشتر بودن این مقدار در ایران نشان دهنده پایین بودن بهره وری نیروی کار در اقتصاد ایران است .

کلیه حقوق این اثر متعلق به موسسه آموزش عالی غیر انتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

ارتباط بین بودجه و اشتغال

در صورت ایجاد بی کاری در یک اقتصاد، دولت می تواند در دو مرحله با استفاده از سیاست های مالی، بی کاری را کاهش دهد :
در کوتاه مدت دولت می تواند با کاهش مالیات ها، اشتغال را افزایش دهد .
در بلند مدت دولت با استفاده از سیاست مالی خود مانند افزایش سرمایه گذاری، می تواند افزایش اشتغال را تضمین نماید .

کلیه حقوق این اثر متعلق به موسسه آموزش عالی غیر انتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

۴ روش اصلی دولت به منظور رفع کسری بودجه و تأمین منابع مالی مورد نیاز

افزایش مخارج سرمایه ای و کاهش مالیات، هر دو منجر به کسری بودجه می شوند .

روش اول : افزایش مالیات ها .

روش دوم : استقراض از منابع بانک مرکزی یا انتشار پول .

روش سوم : انتشار اوراق قرضه دولتی .

روش چهارم : روش استقراض از خارج .

کلیه حقوق این اثر متعلق به موسسه آموزش عالی غیر انتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

روش افزایش مالیات

این روش در دوران رکود به منظور تأمین مالی کسری بودجه مناسب نمی باشد .

افزایش مالیات در دوران رکود باعث افزایش قیمت کالاها شده و به دلیل عدم پیش بینی این

افزایش، خانوارها پس انداز خود را کاهش می دهند که این امر باعث کاهش سرمایه گذاری شده

و رکود گسترش می یابد .

روش دوم استفاده از منابع بانک مرکزی است .

مهم ترین خطر این روش، تورم شدید همراه با آن است .

این روش در عمده اقتصادهای پیشرفته روشی منسوخ است .

کلیه حقوق این اثر متعلق به موسسه آموزش عالی غیر انتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

روش سوم چاپ و انتشار اوراق قرضه دولتی است

دولت از طریق فعال نمودن منابع مالی بی کار در جامعه، می تواند افزایش تولید و درآمد و نیز افزایش اشتغال را ایجاد نماید .

این روش، بهترین روشی است که برای تأمین کسری بودجه در نظر گرفته می شود .

در روش چهارم نیز دولت می تواند به منظور تأمین کسری بودجه خود از بانک ها و موسسات یا دولت های خارجی قرض نماید .

کلیه حقوق این اثر متعلق به موسسه آموزش عالی غیر انتفاعی مجازی نور طویی می باشد